

Narodni list

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest telo bez kosti!“

Br. 24.

Volosko-Opatija u četvrtak 12. lipnja 1902.

God. III.

Mera je puna.

Da, mera je puna, a kad je ona puna, mora se prolet. Takove misli prišle su nam ovi dani na pamet. Zač? To ćete valje videt, samo pazite. Počet ćemo malo s daljega, a do bolje razumemo. Pazite. Ako pogledamo va misli kakovih desetak let nazad, vidimo našu dragu Kastavšćinu mirnu i zadovoljnu. Braća se ljube kako braća, znanci i prijatelji lepo se gledaju, susjedi i rodbine ne znaju mej sobom za slabu rječ ni za grdo oko. Naši duhovni pastiri poštuju se kako pravi namestnici božji, u crekvi poslušna puk s veseljem rieč božju i po njoj žive, prima va pobožnoste sveti sakramenti od pokore i pričješćenja, s jednum besedum naš dobru puk je živel po Kastavšćine kako pravi kršćani, kako će stiti ljudi. Je tako, ali ni? — Dakako da je! To svi znamo i vidimo.

Čuli smo jur svojni va svetem evangjelju kako je po noće prišal vrug i onemu kmetu ale sijaču posel mej šenicu kakolj ali ljulj. Tako je i vrug pakleni posel mej naš puk čoveka s paklenskim mišlju, da naš puk muti i smućuje da posvadi brata s bratom, suseda sa susedom, znanca s prijateljem. I to paklensko delo mu je do neke meri slo za rukom.

Mi vidimo mnogo izgledi, kade su ljudi svajeni, da bi šli na priliku jedan na drugoga z golemi noži, a prvo bili bi dali jedan drugemu i krvi od srca. Znamo opet da je dan današnji mnogo ljudi mej nami, kem je crekav zadnja briga, ča prvo ni bila; znamo opet da je i takovih, ki iz rieči božje delaju svakakove porugi, dapače poznato je i to, da su neki kućegospodari

branili svojoj družine poč spovede i svetoj pričesti.

Naš dobru narod, ali vendar smućen bil je već tako dugo zašal, da su žandarmi morali čuvat namjestnika božjega kad je čital svetu mašu; da, naš smućeni narod bil je već tako zvan sebe od krivih nauki, da se je jako nepristojno ponašal proti samemu biskupu. Znamo svi i to, da su neki zaslepljenci va sveto korizmno vreme okole pohajali s muzikom i tancali kako o sred pusta.

Znamo sve to i još puno tega ale bolje je da mučimo, aš nam se srce krči od muki, kada vidimo, kamo su spali neki naši ljudi, koji su slepo verovali antikristu. — Čudo je, va istinu vilo čudo, da ne pada već goruće kamene! Joh i kataloh čoveku, ki se zapusti od Boga i njegovih svetih nauki! Takov čovek je nema živina, pače još huje, nego nema živina. Jeli da je tako?

Ah, da stanu s groba naši stari, oni dobru i pobožni Kastavci, sigurno ne bi njim žal bilo, da su već umrli, kad bi videli silnu pokvarenost svoje dece. —

A ki je svemu temu kriv? Ni treba ga pokazat s prstom, aš svi znamo za njega i njegova pogana dela. On i njegovi pajdaši razkopali liepi mir i bratsku ljubav mej našim pukom; oni samo podkopal su ugled naše svete crekve i rieči božje. On, Krstić, ona grintava ovca mnogeh je ogrintavel i okužil svojim krivim naukom. Pak kako se mora grintavu ovcu odstranit od zdrave čredi, tako su i naši prvaki gledali i nastojali, da se ga odstrani iz naše sredine.

Ali vas njih trud, sva njija muka do sada ni niš pomogla. On, koji se

je prodal za Judin groš, našal je moćno branitelje i zagovornike, koji su ga branili i zagovarali samo za to, aš je naš narod kvaril, proti našoj krvi delal, gledal i nastojal nas uništit, vrec pod talijanske noge.

Ne samo njegovo delovanje da je našemu puku jako škodilo, nego i njegovo vlastito ponašanje dalo je puno škandala ili sablazni. Njemu ni bilo niš sveto. On ni poštoval svetega zakona ženitve, već je tuđe žene i otročne matere zapeljeval i tako razvrgal mir u obitelji. A kada pak pomislimo na zadnje njegovo mrsko delo, moramo va istinu reč: mera je puna! Mera je puna, pak mogla bi se prelet.

Pozivamo cesarske oblasti, da već jedan put učine svoju dužnost. Pak kako god Krstić pasal ov put, neka gledaju, da već ne dodje u naše strane. Tako bogumrskoga dela još ni doživela naša Kastavšćina. Mera je puna! I ako cesarske oblasti svoju ne učine, moglo bi to imet slabe posledice. Va Amerike ponašaju se ljudi drugačije. Ako njihje oblasti ne skrbe se za pravice, tamo zna ju sam puk odkrojit. I va Kastavšćine je mnogi amerikanac pak bi se i ovde moglo po amerikanaku delat. — Dakle naprvo na kega spada!

Krstić va pržuno.

Strahote va mačjoj kule.

Va zadnjem broje „Narodnega lista“ opisali smo u kratko grozan zločin, koji se je dogodil va Mačjoj kule u Matuljih na dan Telove. Prvo nego smo mi o toj stramote ni slova napisali donesli su razni listovi Istre, Kranjske i Trsta viest o tom razbojničkom delu. Jedini ki je mučal, bil je tršćansko-ži-

dovski „Piccolo“, ki zna valje donest i najmanju svinjariju, ka se po svetu dogodi samo ako ni va istu zapleten kakov njegov prijatelj.

Komač sobotu dne 7. o. m. donesal je „Piccolo“ va svojem večernjem izdanju, koje se puno manje čita nego ono od jutra, viest o zločinu va Mačjoj kule po onem ča je pisala rečka „Bilancia“. Ova pak je pisala tako, kako da je Krstić čišći od svakega anđjela nebeskega. Kako rečka „baba“ brani Krstića i Mačju kulu to ni za verovat.

Mej drugemi laži piše i tu, da je stara Ambrozinka Krstićeva zakonita žena, da je Krstićeva devica bila noseća z jednem Furlanom (a ki je ta Furlan šjor Tita Belon! op. sl.) da va Mačjoj kule nisu niš znali da je devica noseća (Bum!) Reporter od Bilancia šjor Tita Belon je segaro imel jednu patentanu zboranju kad je to pisal. Al ga je morda sram, da je Krstić „il campione italiano“, va tance? Neka ga ne bude sram ne, Istarski Talijani i Krstić sve su jedna pašta!

Nego ako je „Piccolo“ glasilo tršćansko-istarske camorre“ htel zamučat zločin Mačje kule, ako je Bilancia ta zločin napoštu krivo i lažno opisala svejedno ima ljudi ki prez straha istinu pišu. Va Trste se tiska protuzidovski list „Sole“, ki tršćanskem židovom i njihovoj „camorre“ zadaje trista jada. Kad je „Sole“ doznal o zločinu va Matuljih sprogovoril je i on svoju. Mi donasamo to talijanski i hrvatski.

*) Camorra je talijansko tajno društvo kojega člani krađu, varaju, ubijaju ljude i njihovo poštenje samo za svoju i svoje stranke korist. Op. ured.

Istarski osloboditelj Krstić va kapunere.

Motto: On bi za beži bil vrecan storit i takovo delo, za ča se gre va pešnu. (C. k. kumšijer Fubiani) ili: Jof, jof, — vavek ta fatol Jambrozijina mila čra to ni niš dobro. (Barba Tončić: Izabrane pjesme).

„Sic transit gloria vagabundulii“ rekali bi stari Tonic z Lovrana. Prišal je vrug po svoje“, rekli bimo mi, ki ne znamo latinski. Vrug, križ božiji buđi, a ne drugi svetac. Kada smo ono pred nekoliko vremena registrirali jednu za drugom tri Krstićeve kondani mi smo svaki put zavričili z besedami: Prst božiji! Krstić je na to protestal i rekali: Prst vrazji — a ne božiji! Neka bude na njegovu, to je znak, da ni Bog ne ča da ima više s njim posla, već da ga je prepustil vragu, da on s njim obračuna.

„Sic transit gloria vagabundulii!“ uskliknuli smo neki dan kada smo ga videli, kade ga zakovanega pejaju va karocu, ka ga je imela odvest na Volosko — va katafid. I videć ga onako bledega, s onemi bračšinami, ke su se na njem tresle, z onem salom, ko je na njem drhtalo, mi smo pomi-

slali: — Nač ti čovek pride! On tu — tu da je ta „kalabreški Garibaldi“, ta narečeni „osloboditelj“ Istre! A brižna Istra! ako je ona zameritala onakovega „osloboditelja“. I dokle se je karoca odaljevala štropečat i ropočat dotle smo mi mislili na jedan del našega tužnoga puka, ki se je toliko vremena pustil za nos vuć od tega čoveka, kega ovo sada peljsaju va pežnu i ki ima na štumihe već toliko kondani! I mi bimo bili Bog zna, koliko vremena tako silozofali, da nas nije va tem dele prekinula blizina Jambrozijine provaže....

Ta Jambrozijina provaža (drage čitateljice neka mi oprostite da taj izraz rabim, dokle drugoga najdem) ta Jambrozijina provaža ča bez svake sumnje postat historična kako i vulkan Pelée ki je počel rigat na 3. maja, dočim je Jambrozijin deposit počel delat svoju funkciju na 3. junja, mesec dan kasnije. Razlika je samo to, da je vulkan Pelée rigal kamene i lavu, dočim je gori rečeni deposit hital bukunici ljudakega mesa smešanega recimo s crnilom s kim se štampaje „teta Jambrozija“. Još je i ta razlika mej temi dvemi vulkani, da je našime vulkan Pelée zadušil preko 30 tisuć ljudi, dočim je pred furijom Jambrozinkinega vulkana, vulgo provaže, prijatelj Sergovič komač živ ostal.

Škoda da ni messer Rapanjeta, ili kako bi se on otel zvati, Gabriele d'Annunzio, stori ovi dni jedan skok do Matulj, da se na svoje oči osvedoči o velični kulture paladina istarsko-talijanske stranke. Ta skok bi mu bil mogal podat materije (i kakove materije! opazka Sergoviča) da napiše jedan veli roman, ki bi se mogal zvati: „I misteri della Torre di Gatti“, iliti „Un fanciullo tagliato a pezzi“ ali pak „la mano jnanquinate“. Zač ono ča se je zgodilo va mačjoj kule va istinu je strahovito. I svakakove misli prihajaju va glavu. Ja već nekoliko noći ne morem zaspat — vavek mi je pred očjima ono brizno dete i one proklete ruki, i onaj nož ki se okole njega manizal. Nebogo dete i kolike boli je moralo strpet — brizno pišće! Ki zna kade su ga najprvo počeli seć.

Neki govore, da su mu najprvo rasekli glavu i to na sedam kusi, a ostalo telo sve na mali bukunici. A zač se ga je raseklo na toliki bukunici? Neki govore da za to, zač da se ga je otelo dat pasom pojist, pak komač onputa, kada se je videlo, da pazi nete kršćanakega tela, onputa da se je bukunici, po bukunici hitalo va kondot. Brrr! A ča bim ja dal, da mi je znat, kako se je Krstić motal po kuce onu večer, kada je gore prišla komisijon! Ča je govoril? Kakov je bil?

Mi, ki smo vane stali, čuli smo samo kade je rekali: — Gospodin sudac gledajte da nisu dvojki! — Va teh besedah je fotografan celi Krstić. — I ki ga ne bi poznal, va teh besedah bi ga mogal lahko spoznat.

Bože moj, ča bi bil Krstić delal, da se je ne budi primjera jednemu od nas, recimo našemu g. redakturu dogodilo ono, ča se je ovi dni dogodilo njemu, Krstiću. Mane se pari, da već vidim „teta Jambrozija“ svu nadražanu od tega dogodjaja.

I kako onput, kada je zmeral našemu g. dru. Janežiću trufator, on bi bil i puli te priliki pisal va hrvatskem, talijanskem, nemškem i franczckem, a morda i va ungarzckem jeziku. Ungarzcki bi bilo: A levelező lap Keckemety feketé otrocki ubilni i na kusi rarezadni... — franczcki: „Crime atroce“ — talijanski: „Tracce delitto. Il redattore dello „Smrad“ arrestato. Infame infanticida. Orribili particolari. La povera vittima — il neonato tagliato in 120 pezzi.“ — Nemački: „Schliessen wir die Reihen“. — Hrvatski: „Grozno čedomorstvo. Urednik „Smrada“ zatvoren. Hajdučko delo“ i t. d.

A sve se je to moglo lepše sveta svršit. Na mesto ramezat na feti ono nebogo dete, moglo se ga je lepo oprat i uredit i

Ljekarna D. Accurti

na Rieci.

Corsia Deák, (tik kolodvora)

preporuča svoje medicinske specialitete:

Željezovito-Kina-Vino, vrlo ugodna okusa, izvrstno sredstvo proti slabokrvnosti, živčanim bolestim, lošoj probavi, te u rekoualescentnom stanju iz svih bolesti.

Najfinije bakalarovo ulje, čisto, te sa željezom i jodijem, direktan uvaz iz Bremena iz znamenite i svjetske tvornice: Labusen. Ovo čuvano ulje rabi se na velikim uspjehom proti: mušici, akrofali, raktiki, plućnom katarru, kašlju i kožnom osiku.

Ispravna Salsaparilje Hondurasa, izvrstno sredstvo za čišćenje krvi osobito iz tajnih bolesti.

"Callifugo", Jedino i najbolje sredstvo, kojim se sigurno daju odstraniti kurja oka.

Zdrave kapljice, Nenadkriljeno sredstvo za sve kožnane bolesti.

Najbolji se lijekovi dobiju

u Ljekarni „al Redentore“

(„k Spasitelju“)

na Rijeci kraj velike crkve

a osobito se traže, od samih trava načinjeni te i najkorisniji za zdravlje čovjeka:

Kapi „Spasitelja“ najbolje su sredstvo za udržati si zdravlje do visoke starosti njihovom redovicom uporabom; sv. lijeke nesvijet, odstranjuju drhtanje u silama, ublažuju reumatizam, očičuju krv i okrijepljuju želudac, koji je često izvor mnogim bolestim. Izvrstno su zatim sredstvo ove čudotvorne kapi „Spasitelja“ proti svakoj žaludžanoj boli, tjeraju naduvanje i vjetrove, odstranjuju žgaravica u grlu, zatim groznice te gripu u trbuhu i očjima. Redovicom njihovom uporabom pridržuju redovitu probavu, a tim zaprečuju mnoga bolesti. — Jedna bočica 30 novč.

Polađane kapi za maternicu okrijepljuju sa pet kapi na komadiću odra matericu, krijepe tjelo od slabijeg, i mudeža glave. Jedna bočica 35 novč., a nadomješuju sve do sada kapljice, što ih čine rabe za slabost i maternicu.

Bilinski sok proti kašlju, Nenadkriljivo i najsigurnije liječi prehladu u prsima, kašalj, promuklost u grlu. Tko boluje na prsnim bolestima neka rabi namo ovaj „bilinski sok“ te će ga po-ljivati sigurno, kao što svjedoči toliko stotina pitala, koje su mi poslali upotrebljujući ga. Treba paziti na zaštitni znak „bilka Spasitelja“, što se nalazi na svakoj bočici ovih lijekova; a dobije se jednino u Ljekarni podpisano kao molim i naručiti.

Naruđi li tko više bočica dobije popust!

NINKO BABIĆ,
Ljekarnik

Rijeka (Finno) kraj velike crkve.

Dr. L. Roheim

posjednik sanatorijuma,

specijalista za tajne bolesti, ordinira svaki dan od 10—12 pr. p. za gospodu, a od 2—5 p. p. za gospođe na Rieci, vicolo Germania br. 2. I. kat. Nad Ljekarnom D. Accurti.

Dr. Josip Stanić

otvorio je u

Voloskom

svoju

odvjetničku pisarnu. (1)

Svoj k svomu!

Vinko Grgurina Ivanov

Jušići br. 72

prodaje u svojem dućanu u Jušićih br. 72 svake vrsti robe kao jest-vine, odiela mužika i za djecu, svake vrsti rubaca, čarapa, i svake vrsti robe za kućnu potrebu; železnu robu, razne vrsti porcelana, Roman- i Portland-cement, sumpor i garantirano dobru modru galicu (vitriol). (3)

Sve uz najniže cijene!

Svoj k svomu!

Prvi zavod za pogrebe

u Opatiji

preporuča se svime što se odnosi na uredjenje odra, mrtvačke sobe i pogreba te skladištem u kome će sl. ob-činstvo naći veliki izbor

Mrtvačkih liesova (kasela) i križeva.

Cijene su koliko za priredbu pogreba, toliko i za liesove vrlo umjerene.

Odnosne prijave i naručbe prima

Fran Doberlet
Opatija. — Kuća Ertl.

Višekrat odlikovana a Višekrat odlikovana.

Najstarija i najveća

Tvornica peći i zemljenih stvari

Augusta Drelse

u Ljubljani.

Bogato skladište zemljenih peći i štednika.

Peći u najnovijim bojama i oblicima, izvrstno izvedeno prodaju se po najnižim cijenama od 14 kruna dalje.

Kod većih naručba do 30% popusta. — Glasnici šilju se na zahtjev gratis i franko.

Poziv

Na izvanrednu glavnu skupštinu Posujilnice u Voloskom (reg. zad. na ogr. jamčenje) koja će se obdržavati dne 14. junija o. g. u 5 sati po podne u knji br. 28. u Voloskom sa sljedećim

dnevnim redom:

- 1) Čitanje zapisnika posljednje glavne skupštine;
- 2) Zaključak o nakupu nekretnina u Voloskom;
- 3) Zaključak glede gradnje „Narodnog doma“;
- 4) Slučajni predlozi i savjeti.

Volosko, dne 30. maja 1902.

Ravnateljstvo.

Rieka - Amerika

Medjunarodna putna poslovnica

L. Mašek i drug

na Rieci

odprema putnike iz Rieke u Ameriku sa najbrzim parobrodima svakog petka i ponedjeljka.

Upute daje bezplatno i brzo

L. Mašek i drug

Via Riva ugao Via Lido.